

Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова науково-методичної
ради НУВГП
е-підпис Олег ЛАГОДНЮК
16.09.2021

06-14-98S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLLABUS

academic discipline

ОСНОВИ ДЕМОКРАТІЇ	FUNDAMENTALS OF DEMOCRACY	
Шифр за ОП	ЗП 12	Code in Educational Program
Освітній рівень: бакалаврський (перший)	Educational level: Bachelor's (first)	
Галузь знань Культура і мистецтво	02	Field of knowledge: Culture and arts
Спеціальність Інформаційна, бібліотечна та архівна справа	029	Field of study: Information, library and archival studies
Освітня програма Управління інформаційними комунікаціями	Educational Program: Information Communication Management	

Силабус навчальної дисципліни «Основи демократії» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Управління інформаційними комунікаціями», спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа. Рівне. НУВГП. 2021. 13 с.

ОПП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/20940/>

Розробник силабусу: *Цецик Я. П. к.і.н.*, доцент кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності.

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол №1 від “27” серпня 2021 року

Завідувач кафедри: Тихончук Д. Х. д. н. з держ. упр., доцент.

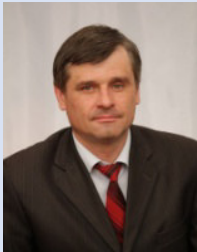
Гарант (Керівник) ОП: *Цецик Я.П., к.і.н., доцент.*

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ Економіки та менеджменту

Протокол № 1 від «2» вересня 2021 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ Економіки та менеджменту: Ковшун Н.Е., *д.е.н., професор*

СЗ № 4522

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	<i>бакалавр</i>
Освітня програма	<i>Управління інформаційними комунікаціями</i>
Спеціальність	<i>029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа</i>
Рік навчання, семестр	<i>1 2</i>
Кількість кредитів	<i>4</i>
Лекції:	<i>22 години</i>
Практичні заняття:	<i>20 годин</i>
Самостійна робота:	<i>78 годин</i>
Курсова робота:	<i>ні</i>
Форма навчання	<i>денна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>екзамен</i>
Мова викладання	<i>українська</i>
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА	
Лектор 	<i>Цецик Ярослав Петрович к.і.н., доцент кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності</i>
Вікіситет	http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Цецик_Ярослав_Петрович
ORCID	ORCID: https://orcid.org/0000-0002-2527-2155
Як комунікувати	y.p.tsetsik@nuwm.edu.ua тел. 098-422-81-28 Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE
ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ	
<p>Анотація навчальної дисципліни, в т.ч. мета та цілі</p> <p>Актуальність даної дисципліни: полягає у тому, що здобувачі мають оволодіти основоположними принципами становлення та розвитку демократичного суспільства.</p> <p>Метою викладання дисципліни є оволодіння здобувачами базовими знаннями про демократичні інститути влади, роль політичних партій у</p>	

житті сучасного суспільства, принципами формування органів влади та місцевого самоврядування.

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/index.php?categoryid=53>

Компетентності

ЗК. 7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свободи людини і громадянина в Україні.

ЗК12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ФК1. Здатність здійснювати відбір, аналіз, оцінку, систематизацію, моніторинг, організацію, зберігання, розповсюдження та надання в користування інформації та знань у будь-яких форматах.

ФК14. Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, постійного підвищення рівня інформаційної культури.

Програмні результати навчання (ПРН)

РН5. Узагальнювати, аналізувати і синтезувати інформацію в діяльності, пов'язаній із її пошуком, накопиченням, зберіганням та використанням.

РН6. Знати, розуміти та застосовувати в практичній діяльності законодавчі та галузеві нормативні документи.

РН10. Кваліфіковано використовувати типові комп'ютерне та офісне обладнання.

РН11. Здійснювати пошук інформації в різних джерелах для розв'язання професійних завдань.

РН15. Використовувати різноманітні комунікативні технології для ефективного спілкування на професійному, науковому та соціальному рівнях на засадах толерантності, діалогу і співробітництва.

РН20. Застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології у діяльності державних органів влади та місцевого самоврядування, враховуючи їх регіональну специфіку.

РН21. Кваліфіковано захищати й використовувати інформацію в умовах загроз та інформаційних протистоянь.

Структура навчальної дисципліни

Теми лекційних занять:

1. ВИТОКИ ТА СУТНІСТЬ ДЕМОКРАТІЇ.

Опис теми: Передумови зародження та розвитку демократичних інститутів влади. Особливості сучасної демократії. Основні теорії демократії та їх еволюція.

2. СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК ДЕМОКРАТІЇ В УКРАЇНІ.

Опис теми: Формування та розвиток демократичних традицій в Україні. Історичні традиції формування демократичних інститутів влади в Україні. Процеси інституалізації демократії в Україні.

3. КЛЮЧОВІ ПРИНЦИПИ ДЕМОКРАТІЇ, ЇЇ ФОРМИ (ПРЯМА ТА ПРЕДСТАВНИЦЬКА), ТИПИ ДЕМОКРАТИЧНИХ СИСТЕМ ТА СПОСОБИ ЇХ ФОРМУВАННЯ.

Опис теми: Роль та функції громадянського суспільства у демократичній державі. Врахування громадської думки у демократичному суспільстві при вирішенні ключових завдань. Базові принципи демократії, пряма та представницька демократія.

4. СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ДЕМОКРАТИЧНОГО РЕФОРМУВАННЯ. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ, ЗАГРОЗИ ТА ВИКЛИКИ СУЧАСНІЙ ДЕМОКРАТІЇ.

Опис теми: Принципи формування органів влади та місцевого самоврядування, їх роль у культурному, економічному та політичному житті суспільства. (Волонтерський рух, реформування системи державного управління в Україні, протидія корупції). Корупція як ризик формування та розвитку демократичного суспільства. Інформаційні війни – одна ключових загроз розвитку демократії в Україні.

5. РОЛЬ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ У ДЕМОКРАТИЧНОМУ

СУСПІЛЬСТВІ.

Опис теми: Політичні партії як елемент демократичності суспільства. Типи партійних систем. Роль партій у формуванні органів влади. Становлення та розвиток багатопартійності в Україні. Особливості партійної системи України.

6. ВИБОРИ ТА РЕФЕРЕНДУМ ЯК ЕЛЕМЕНТИ ДЕМОКРАТИЧНОГО СУСПІЛЬСТВА.

Опис теми: Поняття виборів. Типи сучасних виборчих систем та їх особливості. Змішана виборча системи. Становлення та розвиток виборчої системи в Україні. «Демократичність» процедури виборчого процесу. Референдум та плебісцит.

7. ВПЛИВ ДЕМОКРАТИЧНИХ ТРАДИЦІЙ НА РІВЕНЬ КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА.

Опис теми: Поняття політична культура суспільства. Особливості розвитку політичної культури у світовому контексті та її взаємозв'язок з демократичними інститутами влади. Роль органів влади у формування світоглядних принципів громадян. Забезпечення культурно-освітніх потреб у демократичних державах.

8. РОЛЬ ДЕМОКРАТИЧНИХ ЗМІ У ФОРМУВАННІ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ СУСПІЛЬСТВА.

Опис теми: Вплив ЗМІ на діяльність органів влади у демократичних державах. Особливості комунікативної політики органів влади в сучасній Україні. Особливості впливу ЗМІ на формування громадської думки в Україні.

Тематика практичних занять:

Практичне заняття 1.

Витоки та сутність демократії.

З'ясувати сутність поняття демократії та її витоки. Особливості становлення демократії на сучасному етапі розвитку суспільства. Прокоментуйте слова прем'єр-міністра Великобританії У. Черчіля «Демократія це погана форма правління, однак нічого кращого людство поки що не придумало». Чи погоджуєтеся Ви з

ним? Відповідь аргументуйте.

Практичне заняття 2. Становлення та розвиток демократії в Україні.

Проаналізувати особливості розвитку демократичних традицій в Україні на різних етапах її розвитку. Особливості інституалізації демократичних процесів після проголошення незалежності України. Проблемне питання: Чи вплинули історичні традиції нашої держави на формування демократичних інститутів влади.

Практичне заняття 3. Сучасні технології демократичного реформування: перспективи розвитку. Загрози та виклики сучасній демократії.

Визначте принципи формування органів влади та місцевого самоврядування, їх роль у культурному, економічному та політичному житті суспільства. (Волонтерський рух, реформування системи державного управління в Україні, протидія корупції). Чому корупція є ризиком формування та розвитку демократичного суспільства? Яку негативну роль відіграють інформаційні війни проти України і чи несуть вони загрозу демократичним перетворенням.

Практичне заняття 4. Роль партій у розвитку демократичного суспільства.

Політичні партії як елемент демократичності суспільства. Типи партійних систем. Роль партій у формуванні органів влади. Становлення та розвиток багатопартійності в Україні. Особливості партійної системи України. Проаналізуйте роль політичних партій у формуванні органів влади. Як Ви вважаєте чи сучасна партійна система України є досконалою?

Практичне заняття 5. Вибори та референдум як складові демократичності суспільства.

Поняття виборів. Типи сучасних виборчих систем та їх

особливості. Становлення та розвиток виборчої системи в Україні. Проаналізуйте особливості проведення виборів президента та парламенту України на сучасному етапі. «Демократичність» процедури виборчого процесу. Референдум та плебісцит. У чому полягає різниця між референдумом і плебісцитом.

Практичне заняття 6.

Вплив демократичних традицій на рівень культурного розвитку суспільства.

Поняття політична культура суспільства. Особливості розвитку політичної культури у світовому контексті та її взаємозв'язок з демократичними інститутами влади. Роль органів влади у формування світоглядних принципів громадян. Забезпечення культурно-освітніх потреб у демократичних державах.

Практичне заняття 7.

Роль демократичних ЗМІ у формуванні громадської думки суспільства.

Яким чином ЗМІ впливають на діяльність органів влади у демократичних державах. Особливості комунікативної політики органів влади в сучасній Україні. Особливості впливу ЗМІ на формування громадської думки в Україні. Чи завжди опозиційні ЗМІ об'єктивно оцінюють діяльність органів влади і чи відповідає це принципам демократії та журналістської етики.

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Здатність логічно обґрунтовувати та обстоювати свою позицію, здатність до навчання, комунікаційні якості, налагоджувати контакти з незнайомцями, уміння слухати і запитувати та давати відповіді, формування точки зору та прийняття рішення та інші.

Форми та методи навчання

Методи навчання: демонстрація, навчальна дискусія, дебати; технології викладання: тренінги, рольові ігри, аналіз конкретних ситуацій, обговорення, презентації, міні-лекції, ситуаційні дослідження, навчання на основі досвіду та інші.

Порядок та критерії оцінювання

Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно засвоїти теоретичний матеріал та здати модульні контролі знань, а також вчасно виконати практичні завдання. В результаті можна отримати такі обов'язкові бали:

- 60 балів - за вчасне та якісне виконання практичних занять, що становить поточну (практичну) складову його оцінки;
 - 20 балів – модульний контроль 1;
 - 20 балів – модульний контроль 2.
- Усього 100 балів.

Студенти можуть отримати **додаткові** бали за: написання статей, підготовка доповідей та участь в наукових студентських конференціях, круглих столах. Додаткові бали студентам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

Модульний контроль проходить у формі тестування. У тесті 20 запитань різної складності: рівень 1 – 17 запитань по 0,9 бали (15,3 балів), рівень 2 – 2 запитань по 1,4 бали (2,8 бали), рівень 3 – 1 запитання по 1,9 бали (1,9 бали). Усього – 20 балів.

Лінк на нормативні документи, що регламентують проведення поточного та підсумкового контролів знань студентів, можливість їм подання апеляції: <http://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezalezhnogo-otsiniuvannia-znan/dokumenty>

Поєднання навчання та досліджень

Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики курсу.

В освітньому процесі використовуються досягнення викладача курсу механізми та процедури в освітньому процесі університету <https://nuwm.edu.ua/sp>.

Інформаційні ресурси

1. «Комунікація влади та громадськості: інституційний аспект». Аналітична записка. Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/293/>
2. Офіційний сайт Президента України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/>.
3. Офіційний сайт Верховної Ради України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>.
4. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

Рекомендована література

1. Берроуз Г. Демократія: від теорії до практики : підручник курсу. Київ : Міжнародна фундація виборчих систем, 2018. 278 с.
2. Бориславська О.М. Європейська модель конституціоналізму: системно-аксіологічний аналіз: монографія. Харків: Право, 2018. 384 с.
3. Воронянський О.В. Політологія: підручник / [Воронянський О. В., Кулішенко Т. Ю., Скубій І.В.]; Харків. нац. техн. ун-т сіл. госп-ва ім. Петра Василенка. -Харків : ХНТУСГ ім. Петра Василенка, 2017. 179 с.
4. Кобрин В. С. Окремі проблеми політичної корупції на місцевому рівні організації та діяльності публічної влади. Актуальні проблеми запобігання корупції в органах публічної влади в Україні в умовах євроінтеграції: тези доповідей міжнародної науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 10–11 квітня 2018 року / За заг. ред. Т.О. Коломоєць. Запоріжжя : ЗНУ, 2018. С. 88–90.
5. Історія української суспільно–політичної думки: навч. посібник / Укл.: В. В. Морозов. К.: Нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана, 2006. 180 с.
6. Основи демократії: Навч. посібник для студентів вищ. навч. закладів / За заг. ред. А. Колодій; М-во освіти і науки України, Ін-т вищої освіти АПН України, Укр.-канад. проект «Демократична освіта», Інститут вищої освіти. К.: вид-во «Ай-Бі», 2002. 684 с.
7. Основи демократії: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / За заг. ред. А.Ф. Колодій. Третє видання, оновлене і доповнене. Львів: Астролябія, 2009. 832 с.
8. Основи демократії. Права людини та їх забезпечення в умовах суспільних змін: Навч. посібн. // О.В. Філонов, В.М. Субботін, В.В.Пашутін, І. Я. Тодоров., К.: Знання, 2006. 215 с.
9. Піча, В. М. Політологія: підручник для студ. вищ. закл. освіти / В. М. Піча, Н. М. Хома ; за заг. ред. В. М. Пічі. 5–те вид., випр. і допов. Львів : Магнолія, 2017. 304 с.
10. Шведа Ю. Р. Теорія політичних партій та партійних систем : навч. посіб. Львів : Тріада плюс, 2004. 528 с.

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <http://er3.nuwt.edu.ua/4273/>. Згідно цього документу і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне

<p>навчання на курсі. Перездача модульних контролів здійснюється згідно http://nuwm.edu.ua/struktturni-pidrozdzili/navch-nauk-tsentr-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan/dokumenti. Оголошення стосовно дедлайнів здачі та передачі оприлюднюються на сторінці MOODLE https://exam.nuwm.edu.ua/</p>
<p align="center">Неформальна та інформальна освіта</p>
<p>Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного Положення про неформальну освіту. http://ep3.nuwm.edu.ua/18660/. На ресурсі - https://www.skeptic.in.ua/integrity/?fbclid=IwAR2TE9zaoPiVjFfH281AqWC B4SI16GICpmjfto6CvZ0eAN7efPpMM7LmuHY студенти зможуть знайти: офіційні документи і рекомендації, ФБ, Проєкт сприяння академічній доброчесності в Україні, вебінари, короткі відеопоради студентам, аналітика, книжки, монографії, системи виявлення текстових запозичень, кодекси етики, академічне письмо, дискусії, інфографіка.</p>
<p align="center">Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання</p>
<p>До викладання курсу можуть, за згодою, можуть долучатися представники організацій на базі яких створені філії кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності.</p>
<p align="center">Правила академічної доброчесності</p>
<p>Усі здобувачі виконані навчальні завдання самостійно перевіряють на виявлення текстових запозичень через університетську платформу MOODLE http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Unplag. В аудиторії здобувачі не допускаються до списування та обману – за порушення принципів академічної доброчесності викладач може накладати санкції: зниження балів, повернення роботи на доопрацювання, не допущення до захисту роботи та ін.</p>
<p align="center">Вимоги до відвідування</p>
<p>Студенту не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Якщо є довідка про хворобу чи іншу поважну причину то студенту не потрібно відпрацьовувати пропущене заняття. При об'єктивних причинах пропуску занять, студенти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал на платформі MOODLE https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=341 Здобувачі без обмежень можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки.</p>

Оновлення

За ініціативою викладача зміст даного курсу планується оновлювати щорічно, враховуючи зміни у законодавстві України, наукових досягнень у галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи.

Студенти також можуть долучатись до оновлення дисципліни шляхом подання пропозицій викладачу стосовно новітніх змін у галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи. За таку ініціативу студенти можуть отримати додаткові бали.

Академічна мобільність. Інтернаціоналізація

В НУВГП розроблені процедури для реалізації права здобувачам на академічну мобільність:

- Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу Національного університету водного господарства та природокористування

<http://ep3.nuwm.edu.ua/4398/>

- Порядок перезарахування результатів навчання за програмами академічної мобільності в Національному університеті водного господарства та природокористування

<http://ep3.nuwm.edu.ua/19458/>.

- Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 року № 579

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2015-%D0%BF#n8>.

Здобувачі можуть отримати доступ до таких міжнародних інформаційних ресурсів:

- електронні бібліотеки:

<http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/korisni-posilannya/elektronni-biblioteki>

- Як знайти статтю у Scopus:

<http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/biblioteka/novini/item/506-v-dopomohu-avtoram>

- База періодичних видань:

<https://www.scimagoir.com/>

- Можливості доступу до електронних ресурсів та сервісів:

<http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/biblioteka/novini/item/516-mozhlyvosti-dostupu-do-resursiv-i-servisiv>

Здобувачі можуть брати участь у Проєкті сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) <https://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>.

Лектор

Цецик Ярослав Петрович к.і.н., доцент